

ВИКОРИСТАННЯ ВПРАВ ЗІ ШТАНГОЮ В ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ-БІГУНІВ НА КОРОТКІ ДИСТАНЦІЇ

Микола КОСТЬ, Микола САВЧУК, Анна КОВАЛІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Проблема спеціальної силової підготовки завжди посідала одне з центральних місць у теорії та практиці легкої атлетики. І це є закономірним, тому що за останні 30 років прогрес у спортивних результатах був досягнутий переважно за рахунок раціоналізації системи виховання рухових якостей спортсмена. При чому, особливу увагу надавалося режимам, у яких виконувалися вправи, величині навантажень, кількості повторень в одному підході. Значна увага надавалась вправам зі штангою як одному з основних засобів спеціальної силової підготовки [1, 4, 6].

Вправи зі штангою, посідають важливе місце в тренувальному процесі спортсменів-легкоатлетів різних спеціалізацій, а також студентів-бігунів на короткі дистанції.

Метою даної роботи є обґрунтувати необхідність використання вправ зі штангою в тренувальному процесі студентів-бігунів на короткі дистанції.

Завданням дослідження є: проаналізувати використання вправ зі штангою в тижневому тренувальному циклі, для підвищення рівня спеціальної силової підготовки студентів-бігунів на короткі дистанції.

Організація дослідження. В дослідженні брало участь 32 бігуни на короткі дистанції – студенти Львівського державного інституту фізичної культури. Серед них 12 студентів I-II розрядів, 11 – III розрядів та 9 – нижче III розряду.

У роботі використовувався метод аналізу літературних джерел та метод експериментального дослідження (спостереження).

Для підвищення рівня спеціальної силової підготовки студентів-бігунів на короткі дистанції в тижневому тренувальному циклі використовувалися різноманітні вправи.

Вправа 1. Вистрибування з напівприсіду. Тіло пряме, ноги в колінних суглобах зігнуті (кут між стегном і гомілкою $130-140^\circ$). За рахунок швидкого і одночасного розгинання гомілковостопних і колінних суглобів виконується вистрибування.

Методичні вказівки: звертати увагу на повне і активне розгинання вище зазначених суглобів.

Вправа 2. Вистрибування на підвищену опору зі зміною ніг. Нога стоїть на підвищеній опорі так, щоб між гомілкою і стегном був утворений кут 90° . Збільшення інтенсивності вправи можна досягнути за рахунок зміни висоти опори, наприклад, просування на сходинках (кут між стегном і гомілкою $120-130^\circ$).

Методичні вказівки: повне випрямлення колінного і гомілковостопного суглобів – обов'язкова умова при виконанні вправи. Вистрибування виконується з почерговою зміною ніг.

③

④

⑤

⑥

⑦

Вправа 3. Ходьба з випадами. Виконується з високим підніманням стегна, на носок опорної ноги вперед-вверх.

Методичні вказівки: вправу можна виконувати на місці і стрибки зі зміною ніг.

Вправа 4. Стрибки зі зміною ніг – “розніжка” Виконується одночасним відштовхуванням правою і лівою ногою за рахунок активного згинання і розгинання гомілковостопних суглобів.

Методичні вказівки: необхідно звертати увагу на відштовхування стопами з мінімальним згинанням ніг у колінних суглобах.

Вправа 5. Вистрибування з присіду. Із глибокого присіду швидко піднятися на носки з подальшим вистрибуванням вгору.

Методичні вказівки: Слідкувати за прямим положенням спини і повним випрямленням колінного і гомілковостопного суглобів.

Вправа 6. Стрибки на носках. Виконуються одночасним відштовхуванням обох ніг із активним підстрибуванням вгору.

Методичні вказівки: звертати увагу на швидке розгинання стопи і коротку пружинну роботу в колінних суглобах.

Вправа 7. Високий біг. Виконується з почерговою швидкою зміною ніг.

Методичні вказівки: слідкувати за повним випрямленням опорної ноги і правильним положенням тазу відносно проекції місця відштовхування. Вправа виконується як на місці, так і з повільним просуванням вперед.

На думку фахівців, вище названі вправи є найбільш ефективними за своїми техніко-динамічними характеристиками і наближені до основної легкоатлетичної вправи (бігу). За інтенсивністю та часом виконання, а також характером відпочинку вони розвивають спеціальні силові якості. Це дає можливість використовувати їх у тренувальному процесі спортсменів-бігунів з метою підвищення рівня спеціальної силовой підготовки [2, 3, 5].

Аналізуючи тижневий тренувальний цикл студентів-бігунів на короткі дистанції I-II розрядів, ми спостерігали, що вправи виконувалися різними способами.

1-й день (*понеділок*). Силове тренування в поєднанні з основним: а) вистрибування на підвищену опору зі зміною ніг коли кут між стегном і гомілкою 90° (50 кг x 20 – 6 підходів, відновлення пульсу до 120 уд/хв). Вправа виконується з граничною швидкістю; б) стрибки зі зміною ніг – “розніжка” (50 кг x 20 – 5 підходів, відновлення пульсу до 120 уд/хв). Швидкість виконання вправ максимальна.

Інтервали відпочинку між вправами “а” і “б” складають 2-3 хвилини і заповнюються ходьбою, вправами з набивним м'ячем тощо.

5-й день (*п'ятниця*). Силове тренування в поєднанні з основним: а) вистрибування з напівприсіду (45 кг x 20 – 8 підходів, 2 серії); б) стрибки зі зміною ніг (50 кг x 20 – 5 підходів); в) високий біг (45 кг x 20 – 3 підходи, 2 серії). Швидкість виконання вправ максимальна. Відпочинок до повного відновлення.

Для студентів-бігунів на короткі дистанції III розрядів і нижче тижневе тренувальне навантаження складалося з:

1-й день (*понеділок*). Силове тренування в поєднанні з основним: а) вистрибування на підвищену опору зі зміною ніг або просування на сходинках, кут між гомілкою і стегном 120-130° (35 кг x 15 – 4 підходи); б) вистрибування з присіду (35 кг x 10 – 2 підходи). Швидкість виконання вправ максимальна, відновлення між підходами до пульсу 120 уд/хв.

3-й день (*середа*). Загальна фізична підготовка (ЗФП) у поєднанні з основним тренуванням: а) різноманітний підбір засобів, який дозволяє ефективно вирішувати завдання ЗФП студентів-бігунів на короткі дистанції.

5-й день (*п'ятниця*). Силове тренування в поєднанні з основним: а) вистрибування з висхідного присіду (35 кг x 10 – 12 – 4 підходи); б) високий біг з повільним просуванням вперед (30 кг x 12 – 2 підходи); в) стрибки зі зміною ніг (35 кг x 12 – 2 підходи). Швидкість виконання вправ максимальна, відновлення між підходами повне.

Проаналізувавши використання вправ зі штангою, в тижневому тренувальному циклі, студентів-бігунів на короткі дистанції з метою підвищення рівня спеціальної силової підготовки, можна зробити висновки:

Вправи зі штангою є ефективним засобом підвищення спеціальної силової підготовки та покращення спортивного результату. Але використовувати їх потрібно з урахуванням індивідуальних особливостей студентів. Тільки при правильному відношенні, вище названих, вправ у тренувальному процесі студентів-бігунів на короткі дистанції можна реалізувати набуті спеціальні силові якості.

Література:

- Верхошанский Ю.В. Основы специальной силовой подготовки в спорте. – М.: Физкультура и спорт, 1977. – 215 с.
- Визнецов В.В. Силовая подготовка спортсменов высших разрядов. – М.: Физкультура и спорт, 1970. – 308 с.
- Дерченко А. Специальная силовая подготовка спринтера // Легкая атлетика. – М., 1982. – № 4. – С. 9.
- Димитров В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсменів: Навчальний посібник. – К.: Олімпійська література, 1995. – 320 с.
- Дюков Ю., Степаненко О. Спринт: упражнения со штангой // Легкая атлетика. – М., 1978. – № 3. – С. 20-21.
- Дюков В. Скоростно-силовые упражнения бегунов // Легкая атлетика. – М., 1981. – № 3. – С. 12.

USE OF WEIGHTLIFTING EXERCISES IN TRAINING PROCESS OF SPORTSMEN SPRINTERS

Mykola KOST', Mykola SAVCHUK, Anna KOVALIV

Lviv State Institute of Physical Culture

Abstract. Weightlifting exercises and their use in training process of sportsmen sprinters with special strength preconditioning are described in this article.
